

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D. v právní věci **žalobce: Q. H. N.**, nar. „X“, státní příslušnost Vietnamská socialistická republika, bytem „X“, zastoupeného Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem se sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2, proti **žalovanému: Ministerstvu vnitra, Odboru azylové a migrační politiky**, adresa pro doručování poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20.7.2015, č.j. OAM-334/ZA-ZA02-HA08-2015, e.č. „X“,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20.7.2015, č.j. OAM-334/ZA-ZA02-HA08-2015, e.č. „X“, jímž bylo ve věci mezinárodní ochrany rozhodnuto tak, že se žalobci podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 17.12.2015 (dále jen „zákon o azylu“), tato ochrana neuděluje, neboť pro vyhovění žádosti nebyly splněny zákonné předpoklady.

Žalobce v žalobě uvedl, že napadeným rozhodnutím žalovaného byl zkrácen na svých právech, neboť žalovaný porušil ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Žalobce o azyl požádal s ohledem na nedemokratické poměry, jež panují na území jeho domovského státu, kde je státní režim řízen autokratickou vládou, která nedodrжуje základní lidská práva a svobody, a kde by mu bylo bráněno se svobodně politicky

vyjadřovat. Do České republiky přicestoval téměř před 30 lety, má zde rodinné zázemí, neboť zde žije jeho syn a bývalá manželka, rovněž si přivyknul zdejšímu způsobu života. Pokud by měl být vrácen zpět do Vietnamu, obává se, že by byl znovu potrestán za trestní jednání, jehož se dopustil v České republice, a za nějž mu byl uložen trest, který vykonal. S touto skutečností se však žalovaný dostatečně nevypořádal, když toliko uvedl, že zásada „ne bis in idem“ sice není součástí vietnamského právního řádu, má ale povědomí o tom, že je zde obecně dodržována. Za drogovou trestnou činnost je přitom ve Vietnamu ukládán i trest smrti. Žalovaný také dle názoru žalobce při svém rozhodování nepřihlédl k informacím týkajícím se posouzení situace ve Vietnamu, kde vláda svévolně zatýká občany za pokojné vyjadřování politických a náboženských názorů, podmínky ve věznicích jsou zcela katastrofální, soudnictví není možné považovat za nezávislé aj., v důsledku čehož se v napadeném rozhodnutí dopustil nepřezkoumatelnosti. Je přitom zcela odůvodněná snaha žalobce žít v zemi, která plně respektuje osobnost člověka a umožňuje mu konzumovat jeho práva a svobody.

Žalobce se dále domnívá, že již jen z obsahu správního spisu, potažmo jím podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jednoznačně vyplývají důvody, pro které by mu mohl být udělen azyl z tzv. humanitárních důvodů ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu, a to zejména s ohledem na již uvedené rodinné zázemí. Žalobce se chce podílet na výchově svého syna, proto v případě, že by mu azyl nebyl udělen a on by se musel vrátit zpět do svého domovského státu, znamenalo by to závažný zásah do jeho soukromého života i života jeho rodiny. Žalovaný se však v napadeném rozhodnutí uvedenou možností nezabýval a toliko stroze konstatoval, že v daném případě se žalobce nedotýká. Přitom z četné judikatury soudů je zřejmé, že byť je udělení azylu závislé na volné úvaze správních orgánů, musí být z jejich rozhodnutí zřejmé, o co své úvahy opíraly, z jakých podkladů vycházely a k jakým závěrům dospěly, jinak je jejich rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Rovněž tak mohla být žalobci udělena tzv. doplňková ochrana ve smyslu ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu, neboť v jeho případě existují důvodné obavy, že pokud by byl vrácen do svého domovského státu, hrozilo by mu nebezpečí vážné újmy ve smyslu odst. 2 tohoto ustanovení, jež může mimo jiné spočívat v okolnosti, že by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky, jimiž je Česká republika vázána. Mezi ty nejdůležitější přitom patří Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod či Úmluva o právech dítěte, v nichž je zcela jednoznačně konstatováno právo na respektování soukromého a rodinného života, nárok dětí na vyrůstání v rodinném prostředí, právo na péči svých rodičů aj.

Pokud žalovaný poukazoval na to, že žalobce dostatečně neprokázal předpoklady pro udělení azylu, žalobce v této souvislosti poukázal na metodickou „Příručku k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků“ vydanou Úřadem Vysokého komisaře pro uprchlíky OSN v roce 1992, z níž vyplývá, že je nutné uznávat důvody pro udělení mezinárodní ochrany uprchlíkům i tehdy, pokud nedokáží zajistit dostatek důkazního materiálu pro posouzení jejich žádosti, neboť ve většině případů dorazí v důsledku svého pronásledování toliko jen s osobními věcmi a často bez jakýchkoliv dokladů.

Vzhledem k uvedenému proto žalobce uzavřel, že se žalovaný dostatečně nevypořádal s tvrzeními žalobce týkajícími se obav z návratu do Vietnamu, a navrhnul, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě uvedl, že v rámci řízení o posouzení žádosti žalobce o poskytnutí mezinárodní ochrany dospěl na základě vyhodnocení skutkového děje k závěru, že skutečným motivem žalobce pro přiznání azylu jsou ekonomické důvody pro legalizaci jeho pobytu na území České republiky. Konstatoval, že dostatečným způsobem zjistil skutečný stav věci, uvedl důkazy, které pro takové tvrzení svědčí a při aplikaci volné úvahy hodnocení důkazů nevybočil z ustálené judikatury. Žalobce přitom žádné azylově relevantní důvody neprokázal, a tyto důvody nebyly zjištěny ani žalovaným z úřední povinnosti.

K námitkám žalobce dále žalovaný uvedl, že právo na respektování soukromého a rodinného života není právem absolutním, neboť podle judikatury Evropského soudu pro lidská práva je oprávněný zásah státu v takovém případě, kdy je to nezbytné s ohledem na chráněné zájmy. Žalovaný přitom tyto zájmy porušil svým protiprávním jednáním, za nějž byl i odsouzen, a byl tudíž srozuměn s možnými důsledky svého chování, včetně následku spočívajícím ve zrušení dosavadního pobytového oprávnění a s tím spojeného nuceného vycestování z území České republiky. K otázce neudělení tzv. humanitárního azylu pak žalovaný doplnil, že na jeho přiznání neexistuje právní nárok, správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení, přičemž i soud je v následném přezkumu omezen. Ustálená soudní praxe za „důvody hodné zvláštního zřetele“, které by odůvodňovaly udělení humanitárního azylu, nepovažuje obtíže žadatele stran obživy nebo možnosti seberealizace. Žalobce nesplňuje ani podmínku zdravotního stavu, ani podmínku vysokého věku, a tudíž pro přiznání mezinárodní ochrany z humanitárních důvodů nemá nárok.

Konečně co se týče námitky nebezpečí vzniku vážné újmy žalobce v případě, že by byl nucen se vrátit zpět do svého domovského státu, žalovaný podotknul, že tato újma je vázána na splnění dvou kumulativních podmínek, a to „být vystaven trestu smrti nebo být podroben mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení či trestání, jakož i vážného ohrožení života nebo tělesné integrity“ a podmínku posouzení míry a intenzity porušování lidských práv. Žalovaný v rámci své úvahy vycházel z hodnocení bezpečnostní situace ve Vietnamu a rovněž z průběžně aktualizovaných a objektivně relevantních informací týkajících se dodržování lidských práv. Domnívá se proto, že dostatečně skutkově posoudil žádost žalobce a své zamítané rozhodnutí řádně doložil relevantními zdroji, jež jsou uvedeny ve spise. Ostatně žalobce měl možnost již v rámci řízení uplatnit své námitky a připomínky – tohoto oprávnění však nevyužil.

S ohledem na uvedené proto žalovaný navrhnul zamítnutí žaloby.

Soud ve věci rozhodoval bez nařízení jednání ve smyslu ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), neboť účastníci s tímto postupem vyjádřili svůj konkludentní souhlas, když ve lhůtě stanovené jim za tímto účelem soudem neuvedli, že na projednání věci trvají.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s.ř.s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s.ř.s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkouvává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během patnáctidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení

zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Po přezkoumání skutkového a právního stavu dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

Ze správního spisu postoupeného žalovaným soud zjistil tyto podstatné skutečnosti. Dne 26.3.2015 učinil žalobce prohlášení o mezinárodní ochraně a dne 1.4.2015 pak podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. V ní uvedl, že je rozvedený, nemá vyživovací povinnost k žádným osobám, na území České republiky žije jeho syn a bývalá manželka, je bez vyznání, do České republiky, resp. do tehdejšího Československa, vycestoval v roce 1988 za účelem pracovní výměny v rámci programu organizace Rady vzájemné hospodářské pomoci, v průběhu svého pobytu třikrát navštívil Vietnam a v minulosti o azyl nežádal. V roce 2002 byl trestně stíhán pro nedovolenou výrobu a držení omamných a psychotropních látek, v důsledku které mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody ve výši 22 měsíců. V roce 2013 byl pak odsouzen za řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění, za nějž mu byl uložen peněžitý trest ve výši 24.000,- Kč, který mu byl následně přeměněn na nepodmíněný trest odnětí svobody ve výši 4 měsíců. S ohledem na to vyslovil obavu, že kvůli uloženým trestům by mohl být podruhé trestán i ve Vietnamu. K dalším důvodům pro udělení azylu pak sdělil, že chce v České republice zůstat, neboť zde žije jeho syn, o kterého se chce starat. Sám žije v Česku již od svých 18 let.

V rámci pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce dále doplnil, že v minulosti obdržel rozsudek o rozvodu s jeho bývalou manželkou, rozsudek o zákazu řízení motorových vozidel a rozsudek o uložení trestu – těmto dokumentům však nerozuměl. Proto ani nevěděl, že mu byl zrušen trvalý pobyt, tuto skutečnost zjistil až tehdy, kdy jel za svým synem a byl zastaven policií. Proti rozhodnutí o zrušení pobytového oprávnění podal prostřednictvím svého právního zástupce opravný prostředek, na jeho vyřízení dosud čeká. Jeho syn žije s matkou, stýká se s ním 1 – 2x měsíčně. K trestním odsouzením upřesnil, že v roce 2012 mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na 4 měsíce za řízení pod vlivem alkoholu. V roce 2013 pak byl odsouzen za maření výkonu úředního rozhodnutí. Obává se proto, že by mohl v případě návratu do Vietnamu za tyto trestné činy potrestán podruhé – nerozumí totiž vietnamským zákonům a netuší, zda mezi Českou republikou a Vietnamem neexistuje nějaká dohoda, která by ovlivnila jeho život v případě vyhoštění. Do Vietnamu vycestoval naposledy v roce 2014, s žádnými problémy se ale nesetkal. Stejně tak k existenci potenciální hrozby či obavám z návratu uvedl, že mu nejsou známy. Závěrem k dotazu pracovníka žalovaného sdělil, že nechce využít svého práva přetlumočení dotazů a odpovědí do mateřského jazyka.

Z popisu z evidence rejstříku trestů soud dále zjistil, že žalobce byl v průběhu pobytu v České republice třikrát pravomocně odsouzen za spáchání trestných činů. Dle protokolu o seznámení se s podklady rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany je pak zřejmé, že žalobce nevyužil svého práva vyjádřit se k těmto podkladům či doplnit další rozhodné skutečnosti. Ze spisového materiálu předloženého žalovaným rovněž vyplynulo, že si žalovaný před rozhodnutím ve věci vyžádal informace Ministerstva zahraničních věcí o situaci neúspěšných žadatelů vietnamského původu o azyl po návratu do jejich vlasti. Dle těchto informací tamní režim užívá represí zejména v případě takových osob, jež proti

němu v minulosti vystupovaly a kritizovaly jej, přičemž především je postihována kritika směřovaná adresně vůči konkrétním představitelům státní moci. Co se týče osob, které dlouhodobě pobývaly v zahraničí, zde záleží na důvodech jejich pobytu. Pakliže tak činily za účelem lepších výdělkových možností, a finanční prostředky následně posílaly svým příbuzným ve Vietnamu, stát dokonce tuto praxi nepřímou podporuje, a to i prostřednictvím široké podpory vycestování, proto návrat těchto osob do Vietnamu není nijak sankcionován. Dále žalovaný vycházel i z výroční zprávy organizace Human Rights Watch z roku 2014, která popisuje společenskou a politickou situaci v zemi. Z ní vyplynulo, že k určitým způsobům porušování základních lidských práv a svobod ve Vietnamu i nadále dochází, především pak ve vztahu ke kritikům státní moci. Konečně si žalovaný opatřil i podrobnou zprávu Mezinárodní organizace pro migraci z roku 2012 obsahující komplexní informace o Vietnamské republice.

Dle ust. § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Dle ust. § 13 odst. 1 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14, v případě hodném zvláštního zřetele udělí azyl za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12.

Dle ust. § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Dle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Dle odst. 2 citovaného ustanovení se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Dle ust. § 14b odst. 1 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení.

Dle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu se žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by

mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.

Soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti, jež má dle žalobce spočívat zejména ve skutečnosti, že se žalovaný dostatečně nevypořádal se zjištěným skutkovým stavem, z napadeného rozhodnutí není zřejmé, o co opíral své úvahy, z jakých podkladů vycházel a k jakým závěrům dospěl.

Jak vyplynulo z žalovaným předloženého správního spisu a napadeného rozhodnutí, žalovaný v rámci své úvahy vycházel zejména z informací poskytnutých žalobcem jednak v samotné žádosti o udělení azylu, a dále z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z uvedených listin vyplynulo, že žalobce o azyl žádá zejména z důvodu, aby se mohl starat o svého syna, jenž je českým občanem, aby mohl v České republice dále pracovat, a rovněž z obavy, aby v jeho domovském státě nebyl znovu potrestán za trestné činy, jichž se dopustil na území České republiky. Současně ale konstatoval, že neví, zda by mu po návratu do vlasti hrozilo nějaké konkrétní reálné nebezpečí. Dále si žalovaný jako podklad svého rozhodnutí vyžádal informace Ministerstva zahraničních věcí o situaci neúspěšných žadatelů vietnamského původu o azyl po návratu do jejich vlasti, výroční zprávu organizace Human Rights Watch z roku 2014 a zprávu Mezinárodní organizace pro migraci z roku 2012. V napadeném rozhodnutí se pak zabýval jednotlivými předpoklady udělení mezinárodní ochrany a doplňkové ochrany dle ust. § 12 - § 14b zákona o azylu, kdy postupně dospěl k závěru, že uvedené podmínky žalobce nesplňuje.

Soud v rámci posuzování námitky nepřezkoumatelnosti rozhodnutí neposuzoval, zda žalovaný na základě zjištěného skutkového stavu správně uvážil, jestli v případě žalobce neexistují některé relevantní důvody pro udělení azylu. Napadené rozhodnutí samo o sobě je však nutno posoudit jako přezkoumatelné, neboť žalovaný v něm podrobně rozvedl, z jakých důvodů žalobci mezinárodní ochranu nepřiznal, jakož i z jakých podkladů při své úvaze vycházel. Soud hodnotí zjištěný skutkový stav za dostatečný a z uvedeného důvodu považuje žalobcem vznesenou námitku nepřezkoumatelnosti za nedůvodnou.

Dále se soud zabýval jednotlivými důvody, jež dle žalobce odůvodňují oprávněnost jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany.

Žalobce uváděl, že v případě, že by byl vrácen do své vlasti, by nemohl svobodně uplatňovat svá politická práva ve smyslu ust. § 12 zákona o azylu. Jak bylo ale soudem zjištěno z žádosti o udělení azylu, žalobce, ani nikdo z jeho rodinných příslušníků, nikdy nebyl žádným členem politické strany. Soud sice nepochybuje, že svoboda uplatňování politických názorů či obecně politické činnosti podléhá ve Vietnamu značným omezením, jak ostatně vyplývá i z žalovaným opatřených zpráv Ministerstva zahraničních věcí a mezinárodních organizací, avšak podmínkou pro udělení azylu dle ust. § 12 zákona o azylu musí být zejména obava před pronásledováním za přímé uplatňování politických práv a svobod, případně strach před pronásledováním z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině aj.

V daném případě však žalobce neuvedl žádné relevantní skutečnosti, jež by nasvědčovaly závěru, že byl politicky činným, či že by byl příslušníkem určité sociální skupiny, jež je pronásledována za svou příslušnost, názory či přesvědčení, a proto žalovaný správně vyhodnotil, že žalobce nemá pro udělení mezinárodní ochrany z uvedeného důvodu nárok. Tento závěr ostatně podporuje i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne

30.10.2003, č.j. 3 Azs 20/2003-43 (dostupný též na www.nssoud.cz), v němž Nejvyšší správní soud konstatoval, že: „*V žádosti o udělení azylu opakovaně uváděné důvody [...], že politický režim v jeho domovském státě neumožnil žadateli jeho politický rozvoj, nezakládají samy o sobě odůvodněný strach z pronásledování pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona o azylu; tyto důvody nelze kvalifikovat ani jako politické přesvědčení, a to zejména tehdy, jestliže žadatel nebyl nikdy členem politické organizace a ani jinak se politicky neangažoval.*“ Z tohoto důvodu soud předmětnou námitku žalobce zamítnul jako nedůvodnou.

Žalobce rovněž poukazoval na skutečnost, že v jeho případě by jako relevantní důvod přicházelo udělení tzv. humanitárního azylu, neboť v České republice má syna, o kterého se chce starat, a má zde vybudováno veškeré rodinné i sociální zázemí. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že po posouzení ekonomické situace žalobce a zhodnocení jeho zdravotního stavu, dospěl k závěru, že mu na udělení azylu z humanitárních důvodů nevzniknul nárok. V této souvislosti lze žalovanému vytknout relativní stručnost, s jakou se s uvedenými předpoklady poskytnutí ochrany vypořádal, na druhou stranu lze ale konstatovat, že uvedený závěr je dostatečně podložen zjištěnými skutečnostmi vyplývajícími ze správního spisu, a dále povahou samotného humanitárního azylu.

Ke smyslu uvedeného institutu se vyjádřil Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 11.3.2004, sp.zn. 2 Azs 8/2004 (dostupném též na www.nssoud.cz), takto: „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných), u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.*“

Jak vyplývá z důvodové zprávy k zákonu o azylu i z četné judikatury soudů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15.10.2003, č.j. 3 Azs 12/2003-38, dostupný též na www.nssoud.cz), o poskytnutí humanitárního azylu nelze žádat, jeho udělení záleží na úvaze příslušných správních orgánů. Přičemž i rozhodnutí o něm může soud přezkoumávat toliko v omezeném rozsahu, a to pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů. K tomu lze dále vymezit, které důvody dosavadní judikatura považuje za „hodné zvláštního zřetele“. Jsou jimi zejména těžká nemoc, zdravotní postižení či příchod z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými, či přírodními faktory, dále věk žadatele vyšší než 80 let, jestliže žadatel zároveň poukazuje na svůj nedobrý zdravotní stav. Naopak obtíže žadatele o azyl spočívající v nemožnosti splácení dluhu soukromým osobám v zemi původu, neplodnost, skutečnost, že žadatel o azyl má v úmyslu se v České republice oženit a založit zde rodinu či obtíže žadatele o azyl stran obživy nebo možností seberealizace za relevantní důvody považovat nelze.

Lze proto uzavřít, že se žalovaný nedopustil žádného pochybení, neboť na základě zjištěných skutečností nezjistil žádnou rozhodnou skutečnost, jež by odůvodňovala udělení humanitárního azylu ve smyslu ust. § 14 zákona o azylu. Pokud proto řádně posoudil jak

osobní situaci stěžovatele, tak i stav v jeho zemi, bylo takové rozhodnutí v jeho pravomoci, zejména, když žalobce ani ve správním řízení žádné důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu sám neuváděl. Soud tudíž i tuto námitku žalobce zamítnul jako nedůvodnou.

Žalobce taktéž poukazoval na skutečnost, že žalovaný správně neposoudil možnost udělení tzv. doplňkové ochrany dle ust. § 14a zákona o azylu, zejména ve vztahu k závažné újmě spočívající ve skutečnosti, že vycestování žalobce by bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, především právem na respektování rodinného a soukromého života žalobce.

Právo na rodinný život je nepochybně jedním z chráněných zájmů, jenž je Česká republika v duchu mezinárodních tradic i závazků povinna respektovat. Na druhou stranu, jak již správně uvedl žalovaný, nemůže být jeho ochrana absolutní a nadřazená ostatním zájmům chráněným zákonem, o čemž ostatně svědčí dosavadní judikатурní praxe. V dané věci tak bylo zejména nutno posoudit, nakolik žalobce uvedené právo na rodinný život realizuje. V této souvislosti soud poukazuje především na vyjádření žalobce, který uvedl, že je se svou manželkou rozveden, má ale ještě v České republice syna. Se synem se nicméně stýká toliko 1 – 2x do měsíce, přičemž bez relevance není ani skutečnost, že syn je již od roku 2011 zletilým. Soud zcela respektuje právo žalobce na styk se svým dítětem, byť se jedná již o dítě zletilé, kde potřeba rodičovské péče není tak naléhavá, jako u dítěte nezletilého. Potřebu rodinného života má však žalobce možnost realizovat prostřednictvím jiných právních institutů, zejména k tomuto účelu určených pobytových oprávnění, nikoliv formou azylové ochrany. Bez významu pak není ani okolnost, že žalobce na území České republiky požíval v minulosti výhod povolení k trvalému pobytu, které mu ale bylo následně zrušeno v důsledku opakovaného porušení právních předpisů.

Soud k dané problematice konstatuje, že situaci, kterou si žalobce způsobil svým jednáním, nelze řešit pomocí mezinárodní ochrany – řízení o udělení azylu v žádném případě nesupluje pobytové řízení cizinců, opačný závěr by svědčil o obcházení zákona. Jak uvedl sám žalobce, na území České republiky, resp. Československa, pobývá již bezmála 30 let, přičemž o azyl požádal až za situace, kdy mu reálně hrozí, že bude v důsledku zrušení pobytového oprávnění vyhoštěn. Na tuto skutečnost taktéž poukázal v napadeném rozhodnutí již žalovaný a soud se s jeho názorem zcela ztotožňuje – poskytnutí azylu nelze zaměňovat s jinými formami legálního pobytu a účelově jej užívat v případě, že ostatní možnosti obnovy pobytového oprávnění jsou již vyčerpány.

Žalovanému proto lze dát za pravdu, jestliže žalobci neposkytl ani doplňkovou ochranu dle ust. § 14a zákona o azylu. Žalovaný se sice primárně zabýval jinými předpoklady této ochrany (možnost uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení aj.), než které žalobce nyní uplatňuje v žalobě, nicméně správně poukázal na účelovost žalobcovy žádosti ve vztahu k hrozícímu vyhoštění. Zájem na tom, aby cizinci, kteří nerespektují právní předpisy země, na jejím území nadále nepobývali, je přitom nadřazen i právu na respektování rodinného života, zvláště pak za situace, má-li cizinec – v daném případě žalobce – možnost realizovat jej jinými formami pobytových oprávnění. Lze proto uzavřít, že žalovaný věc posoudil v souladu s právní úpravou a soudu tudíž nezbylo, než i tuto uvedenou námitku zamítnout jako nedůvodnou.

Závěrem soud konstatuje, že se žalovaný podrobně zabýval politickou a společenskou situací, jež panuje ve Vietnamu, a byť dospěl k závěru, že úroveň ochrany základních lidských a občanských práv a svobod se nenachází na srovnatelné úrovni s Českou republikou, přičemž mnohá z uvedených práv jsou dokonce ze strany vládnoucí moci omezována, nehrozí žalobci žádné reálné nebezpečí pronásledování, nelidského či ponižujícího chování, pro které by byla jeho žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany důvodnou. Stejně tak žalobce neprokázal, že by byla důvodná jeho obava z dvojího trestání vietnamskými orgány za trestné činy, jichž se dopustil v České republice, neboť v daném případě neexistují žádné indicie, jež by nasvědčovaly, že by k tomuto následku mohlo dojít. O tom ostatně svědčí i fakt, že v průběhu svého pobytu v České republice třikrát navštívil Vietnam, aniž by se setkal s jakoukoliv formou perzekuce. Soud tedy s ohledem na tyto skutečnosti dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji ve výroku ad I. rozsudku podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Současně s tím v souladu s ust. § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. ve výroku ad II. rozsudku nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce neměl ve věci úspěch a žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 30. května 2016

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Iva Tovarová